

Tyrevelfærd og sundhed i top

Af informationskonsulent Poul Bech Sørensen, VikingGenetics

VikingGenetics passer godt på sine værdifulde tyre. De opstaldes i moderne løsdriftsanlæg, der tilgodeser tyrenes naturlige behov for motion og frisk luft.

Dyrevelfærd og højt sundhedsniveau kendetegner kvægbrugene i Danmark og Sverige. VikingGenetics lever op til disse værdier. De fleste tyre opstaldes i løsdriftstalder, der tilgodeser tyrenes naturlige behov. Vi har udendørs staldanlæg, hvor tyrene har mulighed for at gå ude året rundt. De værdifulde tyre er grundlaget for vores og for kvægbrugernes fremtidige vækst og indtjening. Derfor passer vi rigtig godt på dem!

VikingGenetics har, på sine tre tyrestationer i Danmark, plads til ca. 2.000 tyre, og de to stationer i Sverige har plads til ca. 1.200 tyre. Vi har fire tyrestationer med sædproduktion, en ventetyrestation samt karantænefaciliteter, og i Danmark staldanlæg til afprøvning af kød-kvægstyrene. Ved fordeling af tyrene på forskellige tyrestationer, reducerer vi risikoen for smitsomme sygdomme. Vores stationer har det højeste tænkelige veterinære stade, hvilket betyder, at vi kan eksportere tyresæd til hele verden.

Som blommen i et æg

De fleste af toptyrene går på tyrestationen i Assentoft, da det er den eneste station med anlæg til produktion af kønssorteret sæd. Disse meget værdifulde tyre har enkeltbokse, så risikoen for skader minimeres mest muligt. Vi fodrer dem, som de øvrige tyre, med fuldfoder bestående af majsensilage, snittet frøgræshalm, kraftfoder og vitaminer/mineraler.

Det er vigtigt, at tyrene har et passende huld. De skal ikke fodres så kraftigt som slagtekalve, da det vil gå ud over sædproduktionen. Dernæst

er det vigtigt, at klovene beskæres regelmæssigt, så de tonstunge tyre kan holde til arbejdet i springrummet gennem forhåbentlig mange år. De ældste tyre hos VikingGenetics er 13-14 år gamle.

Ventetyre ude hele året

Ventetyrene går i flokke i et moderne løsdriftsanlæg på Dalsgård i Assentoft, hvor de kan gå ud og ind hele året. Ventetyre producerer ikke sæd – typisk, mens de venter på, at deres døtre skal kælte, og vi får officielle avlsværdital. I løsdriftstalden er der kraftige fanggitre, så vi kan fikser tyrene - f.eks. mens vi strør. Der er dybstrøelse, og vi sætter hele bigballer af halm ind, som tyrene selv splitter ad og spreder i løsdriftsarealet. De æder også en del af halmen med stor fornøjelse.

Det er en fordel, at tyrene er vant til at blive fikseret i fanggitter

Tyre i stalden på Dalsgård.

Store tyrestalde på Blaksmark set fra luften.

Tyre på Dalsgård græsser ned til Hald Sø.

dagligt, mens de bliver fodret, – herved kan vi altid få fat i en tyr, der af en eller anden grund skal ud af flokken. Tyrene kan gå ude hele året ned til Hald Sø, der blev genoprettet for nogle år siden efter at være afvandet i mange år. Området er meget naturskønt, og det er ret almindeligt, at beboerne i Assentoft går aftentur ned til søen og nyder synet af vores græssende tyre.

Anlægget på Dalsgård er forbillede for tre store ventetyrestalde, vi har på gården Blaksmark ved Varde. Hver af disse stalde er på 3.000 kvadratmeter, – så her er masser af plads, lys og frisk luft til de knap 500 ventetyre. Desuden har vi på Blaksmark en stald på 4.000 kvadratmeter med enkeltbokse samt en kalvestald med plads til ca. 70 kalve, der er på vej ind på Vikings tyrestationer.

Ungtyrene sorteres kraftigt

Med genomisk selektion har vi mulighed for at sortere de avlsmæssigt dårligste fra på forhånd. Derfor er alle ungttyrene også særdeles værdifulde, og de allerbedste er på niveau med, eller endda bedre end, vores brugstyre. Disse særligt gode ungttyre kalder vi GenVikPLUS-tyre. Ungtyrene går primært på tyrestationen i Bovlund i Sønderjylland, men de bedste GenVikPLUS-tyre har vi i Assentoft, så vi har mulighed for at producere kønssorteret X-Vik sæd.

Sikkerhed og effektivitet har høj prioritet

I Viking prioriterer vi sikkerheden for vores medarbejdere højt. Staldene har god plads med mandehuller i alle bokse, ligesom der er mulighed for at være i sikkerhed bag kraftigt beskyttelsesinventar i f.eks. springrum. Arbejdstilsynet er med på råd og har godkendt vores anlæg. Det høje sikkerhedsniveau, og medarbejdernes påpasselighed med de store tyre gør, at vi kun yderst sjældent har arbejdsskader. Selv om sikkerheden

De udvalgte tyre starter karrieren hos Viking på Blaksmark ved Varde.

er højt prioriteret, er det ikke på bekostning af effektiviteten i staldene. Viking er blandt de kvægavlsforeninger i verden der producerer mest tyresæd pr. arbejdstime, – på samme måde som danske kvægbrugere, sammen deres kolleger i New Zealand, er i førertrøjen med produceret mælk pr. arbejdstime. ■

FUSIONEN

Fusion mellem VikingGenetics og FABA

1. januar 2010 fusionerer den dansk-svenske kvægavlsforening VikingGenetics med den finske forening FABA. Den nationale inseminerings- og rådgivningsforening VikingDanmark fortsætter som hidtil, og de danske mælkeproducenter kommer stort set ikke til at mærke fusionen i det daglige. De bedste danske og svenske tyre skal deles ud til lidt flere besætninger, men til gengæld får vi større tilgang til de bedste finske tyre. Avlsværditalle beregnes i forvejen af NAV (Nordisk Avlsværdiurdering) i fællesskab mellem de tre nordiske lande med fælles avlsmål udtrykt i det samlede økonomiske indeks NTM (Nordic Total Merit).

Tyre ved foderbordet i stalden i Assentoft.